

פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וח'פוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 *

פרק ראשון: פרשנות

1. בפקודה זו -

הגדרות

- "שופט" - שופט בית משפט שלום או שופט בית משפט מחוזי;
"חפץ" - לרבות תעודה, מסמך או בעל חיים.

פרק שני: מעצר

סימן א': מעצר בלא צו

2. היה לשוטר יסוד סביר להניח שאדם עבר עבירה, רשאי הוא לדרוש ממנו שימסור לו שמו ומענו ורשאי לדרוש שיילוה אליו לתחנת משטרה.

סמכות שוטר לדרוש שם ומען

3. שוטר רשאי, בלא צו מעצר, לעצור אדם אם -

סמכות שוטר לעצור בלא צו

- (1) האדם סירב להילוות אליו לאחר שנדרש לכך לפי סעיף 2;
- (2) יש לשוטר יסוד סביר להניח שהאדם ביצע פשע;
- (3) האדם עבר בפניו, או זה מקרוב, עבירה שדינה מיתה או מאסר לתקופה העולה על ששה חדשים;
- (4) האדם מפריע לשוטר במילוי תפקידו;
- (5) האדם נמלט או מנסה להימלט ממשמורת חוקית או שנזעקים אחריו בשל עבירה;
- (6) האדם עובר עבירה, או מראשם לפניו שעבר עבירה, או שיש לשוטר יסוד סביר להניח שעבר עבירה; והוא, כשהאדם מסרב למסור שמו ומענו או שאין לו מקום מגורים ידוע או קבוע;
- (7) האדם נמצא בנסיבות מחשידות כשהוא נוקט אמצעי זהירות להסתתר, או שאין לו אמצעי מחיה נראים ואינו יכול להסביר באופן מניח את הדעת את מעשיו;
- (8) שופט מורה לו, לפי סעיף 5, לעצרו.

4. שר המשטרה רשאי בצו להעניק סמכויות שוטר לפי סעיפים 2 ו-3 לעובד ציבורי או לסוג עובדים ציבוריים, לרבות ראשי עיריות, ראשי מועצות מקומיות, מוכתרים של כפרים ופקידים אחרים של עיריות, מועצות מקומיות וועדי כפרים.

סמכות מעצר לעיבד ציבורי

5. שופט רשאי, בתחום שיפוטו המקומי, לעצור או להורות לעצור בפניו אדם שיש לשופט אותה שעה ובאותן נסיבות סמכות ליתן עליו צו מעצר.

סמכות שופט

* נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום ח' בשבט תשכ"ט (27 בינואר 1969) לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948; הצעת הנוסח פורסמה בהג'ח 14, עמ' 386.
חא"י כרך א', פרק ל"ג, עמ' 431; ע"ר 1942, תוס' 1 מט' 1204, עמ' 41; ע"ר 1946, תוס' 1 מט' 1525, עמ' 194; ס"ח 438, תשכ"ה, עמ' 8, עמ' 182.

6. כל אדם רשאי, בלא צו מעצר, לעצור אדם -

(1) שנמלט ממשמורת חוקית;

(2) המבצע בפניו פשע;

(3) ששופט מורה לו, לפי סעיף 5, לעצרו.

סמכות לאדם
פרטי

מסירת הנעצר

7. (א) העוצל אדם לפי סעיף 6 ימסרנו מיד לשוטר או יביאנו מיד לתחנת המשטרה הקרובה; מסתבר שהנעצר הוא אדם ששוטר רשאי לעצרו, ישימנו הממונה על תחנת המשטרה או השוטר במשמורת, ואם לאו - ישוחרר הנעצר מיד.

(ב) שוטר שעצר אדם בלא צו מעצר, או שיש במשמורתו אדם שנעצר בלא צו מעצר, יביאנו מיד לפני שופט. או ימסרנו מיד לשוטר הממונה על תחנת משטרה.

סימן ב': הנהל בתחנת המשטרה

תחנת משטרה -
מני

8. המפקח הכללי של המשטרה, באישור שר המשטרה, יקבע בצו שיפורסם ברשומות את המקומות שיהיו תחנות משטרה לענין סימן זה.

מעצר ושחרור
על-ידי הממונה
על התחנה

9. נעצר אדם בלא צו מעצר והובא לתחנת משטרה, ויש לקצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו, הממונה על תחנת המשטרה (להלן בסימן זה - הקצין הממונה), יסוד סביר לחשוד בו שביצע עבירה או להאשימו בה, רשאי הקצין הממונה, לאחר שהודיע לנעצר את טיב האשמה שבה הוא נחשד או נאשם, ואם לא שחררו, לעצור אותו או לשחררו בערובה; אולם אם נתקיים בו אחד מאלה ייעצר ולא ישוחרר:

(1) יש יסוד סביר להניח שהנעצר עבר עבירה שדינה מיתה, מאסר עולם או מאסר של חמש עשרה שנה ומעלה, או עבירה אשר שופט בית משפט שלום אינו מוסמך לשחרר בערובה את הנחשד או הנאשם בה;

(2) יש יסוד סביר להניח שהנעצר עבר עבירה שהיא פשע או עוון ושאינן לו מקום מגורים קבוע;

(3) יש יסוד סביר להניח שהנעצר נמלט ממעצר או ממאסר חוקיים.

סמכות לעצור
אדם הבא למשטרה

10. בא אדם לתחנת משטרה מכל טעם שהוא ויש לממונה יסוד סביר לחשוד בו שעבר עבירה או להאשימו בה, רשאי הקצין הממונה, לאחר שהודיע לו את טיב האשמה שבה הוא נחשד או נאשם, ואם לא שחררו, לדרוש ממנו ליתן ערובה; לא ניתנה הערובה רשאי הקצין הממונה לעצרו; סעיף זה אינו בא למעט מהוראות סעיפים 2 עד 4.

שחרור בערובה
כיצד

11. (א) הערובה לפי סימן זה תהא בערבות עצמית של הנחשד או הנאשם, בין לבדה ובין בצירוף ערבים, או בערבון כספי שלו או של ערבים, הכל כפי שיוזרה הקצין הממונה שהורה על השחרור בערובה.

(ב) שחרור לפי סימן זה הוא על תנאי שהנחשד או הנאשם יתייצב לחקירות במשטרה ולמשפטו בכל מועד שיידרש לכך.

(ג) ניתנה ערובה ולא הוגש כתב אישום נגד הנחשד או הנאשם תוך תשעים יום, בטלה הערובה.

12. מי ששחרר בערובה לפי סעיף 10 רשאי, תוך שבעה ימים מיום מתן כתב הערבות או הפקדת הערבון הכספי, לערור לפני בית-משפט שלום על גובה הערבות או הערבון.

ערר

13. (א) שוחרר אדם בערובה לפי סימן זה רשאי שוטר, בין מיזמתו ובין לפניית ערב, לעצור את המשוחרר בלא צו מעצר אם יש לו יסוד סביר להניח שהמשוחרר עומד להימלט כדי להתחמק מן הדין; משוחרר שנעצר לפי סעיף זה ינהגו בו כאמור בסעיפים 16 ו-17.

(ב) משוחרר שנעצר לפי סעיף קטן (א) הובא לפני שופט, רשאי השופט, בלי למעט מסמכויותיו האחרות, לשחררו על-פי הערובה שניתנה לפי סימן זה, אולם אם ניתנה ערובה על-ידי ערב לא יעשה כן אלא לאחר שנתן לערב הזדמנות להשמיע דברו.

14. (א) ניתנה ערובה והוכח לבית המשפט שהמשוחרר לא התייצב כפי שנדרש, רשאי הוא לצוות על חילוט הערובה, כולה או מקצתה, ללא תנאי, או בתנאים שימצא לנכון, ורשאי הוא להורות כל הוראה לכיצוע החילוט.

חילוט הערובה

(ב) בכל עת לאחר מתן צו לפי סעיף קטן (א) רשאי בית המשפט, מנימוקים שיירשמו, לבטלו או לשנותו, כפי שיראה לנכון.

15. (א) ביקש ערב מהקצין הממונה לבטל את ערבותו או להחזיר את ערבונו הכספי, והמשוחרר התייצב לפני הקצין, ייענה הקצין לבקשת הערב; רשאי הוא להיענות לבקשה אף אם לא התייצב המשוחרר כאמור, אולם אם היה סבור שאין להיענות לבקשה בלי שהמשוחרר יובא לפניו, יורה על הבאתו לפניו.

פטר

(ב) נענה הקצין לבקשת הערב, רשאי הוא לדרוש מהמשוחרר ערובה אחרת, ואם לא הומצאה – לעצרו.

סימן ג': הבאת הנעצר לפני שופט

16. (א) מי שנעצר לפי צו מעצר או מי שנעצר בלא צו ועודנו עצור לפי הוראות סעיפים 9 או 10, יובא לפני שופט תוך ארבעים ושמונה שעות לאחר שנעצר.

חובה להביא
לפני שופט

(ב) לא נתמלאה הוראת סעיף קטן (א) – ישוחרר הנעצר, ואולם אם אי אפשר להביא את הנעצר לפני שופט תוך ארבעים ושמונה שעות, משום שהשופט נעדר דרך עראי, או שהוא חולה, או מסיבה מספקת אחרת, מותר להחזיקו במעצר תקופה נוספת שלא תעלה על ארבעים ושמונה שעות, ובמקרה זה ירשום הממונה על תחנת המשטרה את הנימוק להארכת המעצר והנימוק יובא לתשומת לב השופט אשר לפניו יובא הנעצר.

17. (א) היה הנעצר אדם שנמלט ממשמורת חוקית, יצווה השופט להחזירו למשמורת שממנה נמלט.

סמכויות השופט

(ב) בכל מקרה אחר יצווה השופט, לאחר שחקר בסיבות המעצר, לשחרר את הנעצר בהתאם לדין השחרור בערובה, או יתיר את החזקתו במעצר על-ידי המשטרה, או במשמורת אחרת שתיראה לו, תקופה שלא תעלה על חמישה עשר יום.

(ג) החזק אדם במעצר לפי סעיף קטן (ב), רשאי כל שופט להתיר ולחזור ולהתיר את החזקה במעצר תקופה נוספת שלא תעלה על חמישה עשר יום, ובלבד שלא יחזק אדם במעצר תקופה העולה על שלושים יום אלא אם הבקשה למעצר הנוסף הוגשה ברשות היועץ המשפטי לממשלה ובחתימתו.

18. צו להחזיק אדם במעצר לא יינתן שלא בפניו, אלא אם נוכח השופט או הממונה על התחנה, על יסוד ראיה של רופא, שאי-אפשר להביאו לפניו מחמת חליו.

צו בהעדר הנעצר

סימן ד': פעולות אנב מעצר.

19. מי שמוסמך לעצור אדם חב מעצר רשאי להשתמש בכל אמצעי סביר הדרוש לכיצוע המעצר, אם האדם מתנגד למעצר או מנסה להתחמק ממנו. שימוש בכוח
20. כל אדם חייב לעזור לשוטר או לאדם אחר הדרוש באופן סביר את עזרתו לעצור אדם שהוא מוסמך לעצרו או למנוע בריחתו. עזרת הציבור
21. העוצר רשאי לקחת מן הנעצר כל כלי התקפה שעמו וימסור את הכלי שלקח לשופט או לשוטר שלפניו יש לפי החוק להביא את הנעצר. כלי התקפה
22. (א) שוטר שעצר אדם לפי צו או בלא צו או שקיבל געצר ממי שעצרו, רשאי לחפש בכליו או בגופו, בעצמו או על ידי אחר, ולשים במשמורת בטוחה כל דבר שנמצא אצלו. חיפוש בנעצר
- (ב) תיערך רשימת הדברים שנמצאו ותיחתם בידי המחפש והנחפש.

פרק שלישי: חיפוש

23. רשאי שופט ליתן צו לערוך חיפוש בכל בית או מקום (להלן – צו חיפוש) אם – צווי חיפוש
- (1) החיפוש בו נחוץ כדי להבטיח הצגת חפץ לצורך כל חקירה, משפט או הליך אחר;
- (2) יש לשופט יסוד להניח שהוא משמש להחסנתו או למכירתו של חפץ גנוב, או שנשמר בו או מוחסן בו חפץ שנעברה בו או לגביו עבירה, או ששימש, או מתכוונים להשתמש בו, למטרה לא-חוקית;
- (3) יש לשופט יסוד להניח שאדם כלוא בו בנסיבות שבהן הכליאה מהווה עבירה.
24. (א) צו חיפוש ימש אסמכתה לכל שוטר, או לאדם אחר שנקב השופט בצו, אם ראה שהנסיבות מחייבות לייפות לכך כחזו של אותו אדם – סמכות לפי צו חיפוש
- (1) לערוך חיפוש בבית או במקום לפי האמור בצו החיפוש ולתפוס כל חפץ הנחזה כמתואר בצו ולעשות בו כאמור בצו;
- (2) לעצור כל אדם הנמצא בבית או במקום ונחזה כמי שיש לו, או שהיתה לו, יד בעבירה שנעברה, או שמתכוונים לעבור, באותו חפץ או לגביו.
- (ב) מי שעורך חיפוש לפי צו חיפוש ומוצא חפץ שלא הוזכר בצו, אבל יש יסוד סביר להניח שנעברה, או שמתכוונים לעבור, עבירה בו או לגביו, רשאי לתפוס את החפץ ולהביאו לפני השופט שנתן את הצו, והשופט רשאי לצוות מה ייעשה בו, כפי שיראה לנכון.
25. שוטר רשאי, בלא צו חיפוש, להיכנס ולחפש בכל בית או מקום אם – חיפוש שלא על פי צו חיפוש
- (1) יש לשוטר יסוד להניח שמבצעים שם פשע, או שפשע בוצע שם זה מקרוב;
- (2) תופש הבית או המקום פונה לעזרת המשטרה;

- (3) אדם המצוי שם פונה לעזרת המשטרה ויש יסוד להניח שמבוצעת שם עבירה;
- (4) השוטר רודף אחרי אדם המתחמק ממצר או נמלט ממשמורת חוקית.

הניחל בעריכת
היפוש

26. חיפוש, בין על פי צו ובין שלא על פי צו, ייערך בפני שני עדים שאינם שוטרים, זולת אם –

- (1) לא ניתן בנסיבות הענין ובגלל דחיפותו לערכו כאמור; נסיבות הענין וטעמי דחיפותו יפורטו בפרוטוקול שייערך;
- (2) שופט הרשה לערכו שלא בפני עדים;
- (3) תופש הבית או המקום שבו נערך החיפוש, או אחד מכני ביתו הנוכחים שם, ביקש לערכו שלא בפני עדים; הכקשה תפורט בפרוטוקול שייערך.

רשימת החפצים
שנמצאו

27. רשימת כל החפצים שנתפסו אגב חיפוש, בין שנערך על פי צו ובין שלא על פי צו, והמקומות שבהם נמצאו, תיערך על-ידי מי שביצע את החיפוש ותיחתם בידי העדים או בחותמתם.

28. תופש הבית או המקום שמחפשים בו, או אדם מטעמו, יינתן לו להיות נוכח בחיפוש ולפי דרישתו יימסר לו העתק של רשימת החפצים שנתפסו, חתום בידי העדים או בחותמתם.

נכחות תופש
מותר

29. נמצא אדם בבית או במקום שמחפשים בו או בקרבתו, ויש יסוד סביר לחשוד שהוא מסתיר אצלו חפץ שמחפשים, או שרשאים לחפש, אחריו – מותר לחפש בכליו או בגופו מיד; רשימת החפצים שנמצאו ונתפסו תיערך ותיחתם בידי עדים, כאמור בסעיף 27, והעתק הרשימה חתומה כאמור יימסר לאדם לפי דרישתו.

חיפוש באדם

30. רשאי שופט להורות שייערך בפניו חיפוש בכל בית או מקום שהוא מוסמך ליתן צו חיפוש לגביו.

הוראת שופט
לערוך חיפוש

31. הובא לפני שופט, מכוח צו חיפוש, חפץ שאסור להשתמש בו או להחזיקו, ולא הוכיח המחזיק הצדק חוקי, רשאי השופט להורות על הזרמתו, השחתתו או השמדתו, אף אם לא יובא אדם לדין בקשר אליו.

סגירות שופט
לגבי החפצים
שנמצאו

פרק רביעי: תפיסת חפצים

32. (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לענין סעיף קטן (א).

סניכות לתפוס
חפצים

33. נתפס חפץ כאמור בסעיף 32, או הגיע לידי המשטרה חפץ שאחד התנאים האמורים בסעיף 32 חל עליו, רשאית המשטרה, בכפוף לאמור בסעיף 34, לשמרו עד אשר יוגש לבית המשפט.

שמירת התפוס

34. על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן – שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוזרה בית המשפט – הכל בתנאים שייקבעו בצו.

מסירת התפוס
לפי צו

35. אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבעו.

החזרת התפוס
על-ידי המשטרה

36. הוגש החפץ כראיה לבית המשפט, רשאי בית המשפט, בין כפסק דינו בענין הגדרו ובין בצו מיוחד, לצוות מה יעשה בו; הוראות סעיף זה באות להוסיף על סמכויות בית המשפט לפי כל דין אחר, ולא לגרוע מהן.
37. הוגש משפט ולא הוגש החפץ כראיה לבית המשפט, הרי אם היה המשפט נגד אדם על עבירה שעבר באותו חפץ או לגביו, רשאי בית המשפט לצוות כאמור בסעיף 34; לא ניתן צו לפי סעיף 34 או שלא היה המשפט נגד אדם על עבירה כאמור, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם שמידיו נלקח.
38. היה החפץ בעל חיים או מצרך העלול להתקלקל, בין בגלל סיכו המיוחד ובין מסיבה אחרת, ולא ניתן עליו צו לפי סעיף 34, רשאי בית משפט השלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם התובע זכות בחפץ, לצוות שהחפץ יימכר במכרו פומבי או במחיר המקובל באותו יום; דמי המכר יחזרו לאדם שמידיו נלקח החפץ, אולם אם תוך המועדים שנקבעו על פי סעיף 35 הוגש משפט נגד אדם על עבירה שעבר בחפץ שנחפס או לגביו, ינהגו בדמי המכר כפי שיוורה בית המשפט.
39. על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנחפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם.
40. היה אדם שאיננו שותף לעבירה טוען לבעלות על החפץ שחולט או לזכות בו, רשאי הוא, תוך שנה מיום מתן צו החילוט או תוך מועד נוסף שנקבע באותו צו, לבקש מאת בית המשפט שציווה על החילוט לבטל את הצו, ורשאי בית המשפט לעשות כן ולצוות על מסירת החפץ למבקש, לבעלותו או לשם מימוש זכותו בלבד, הכל לפי הענין.
41. נמכר החפץ שהחלט למסרו כאמור בסעיף 40, יבראו דמי מכרו במקומו; אכד החפץ – רשאי בית המשפט, אם שוכנע שהיתה פשיעה או רשלנות בשמירתו, לחייב את אוצר המדינה בניזקין בסכום שיקבע.
42. (א) חפץ או דמי מכרו, שעל המשטרה להחזירו לאדם לפי חוק זה, והאדם נדרש בכתב לבוא למקום שנקבע ולקבלו, ולא עשה כן תוך ששה חודשים מיום שנמסרה לו הדרישה, או שתוך ששה חודשים מן היום שבו חייבת המשטרה להחזירו לא נודע לה מקום הימצאו על אף שפעלה בשקידה סבירה לגילורו – רואים אותו כנכס ללא בעלים והוא יחולט לאוצר המדינה.
- (ב) לענין סעיף זה, משלוח דרישה כדארר רשום, לפי המען שמסר האדם במשטרה, ישמש ראיה לכאורה שהדרישה נמסרה לו תוך 48 שעות מעת משלוחה.

פרק חמישי: הוראות כלליות

43. ראה שופט שהצגת חפץ נחוצה או רצויה לצרכי חקירה או משפט, רשאי הוא להזמין כל אדם, שלפי ההנחה החפץ נמצא בהחזקתו או ברשותו, להתייצב ולהציג את החפץ, או להמציאו, בשעה ובמקום הנקובים בהזמנה.
44. שוטר לא ישא באחריות אזורית או פלילית בשל מעצר שלדעת בית המשפט ביצע אותו בתום לב ולמען שלום הציבור, אולם האמור בסעיף זה לא יגרע מכוחם של הממטרנים עליו לנקוט אמצעים משמעותיים כפי שיראו לנחוץ.

45. אדם הגר בכית או במקום שמותר להיכנס אליו מכוח רשות לעצור או לחפש, או הממונה על בית או מקום כאמור, ירשה, לפי הדרישה, כניסה חפשית ויתן כל הקלה סבירה; נדרש וסירב להרשות כניסה כאמור, מי שזכאי להיכנס רשאי לבצע את הכניסה בכוח.

כניסה למקום

46. חיפוש אצל אשה לפי פקודה זו לא ייעשה אלא על ידי אשה.

חיפוש אצל אשה

47 (א) המשתמש בכוח או באיומים כדי למנוע או להכשיל מעצר חוקי, שלו או של אדם אחר, או כדי להכשיל חיפוש חוקי, דינו — מאסר עשה הדשים או קנס 750 לירות.
(ב) הנמנע מעזור לשוטט או לאדם אחר הדורש באופן סביר את עזרתו לפי סעיף 20, דינו — מאסר חודש או קנס 150 לירות.

עבירות

(ג) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראותיה של פקודת החוק הפלילי, 1936, ולא לגרוע מהן.

48. תחילתו של נוסח חדש זה ביום י"ג באייר תשכ"ט (1 במאי 1969).

תחילה

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

1 ע"ר 1936, חוס' I מט' 252, עמ' 263.

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
30	23	15	19	שם	1
31	24	(א)16	(1)10	1	2
44	25	17	(3), (2), (א3)	3	(1)3
45	27	(ב)16	(4)10	2	(2)3
47	28	18	א10	4	(3)3
46	29	22	11	הושמט	4
1,32	30	19	12	6	5
33	31	21	13	5	6
34	32	20	14	(א)7	7
35	33	43	15	(ב)7	8
36	34	23	16	9	(א)9
37	35	24	17	10	(ב)9
38	36	25	18	8	(ג)9
39	37	26	19	11	א9
40	38	27	20	12	ב9
41	39	28	21	13	ג9
42	40	29	22	1	ד9